

der normalt identificeres som Betel, nok snarere identificeres med det bibelske Bet-Aven. I stedet må det moderne el-Bireh, inkl. højen Ras-et-Tahuneh, være det sted Bibelens Betel har ligget - kun tre km. vest for Kh. el-Maqatir ved vejen fra Jerusalem til Sikem.

Litteratur:

Condor, C.R.; and Kitchener, H.H.
The Survey of Western Palestine, Memoirs, Vol. II, Sheets VII-XVI, Samaria.
Palestine Exploration Fund,
London, 1882

Dorsey, D.A.
The Roads and Highways of Ancient Israel
Johns Hopkins University Press,
Baltimore, 1990

Finkelstein, I.; and Magen, Y.
Archaeological Survey of the Hill country of Benjamin
Hebrew Union College Biblical and Archaeological School, Jerusalem, 1993

Livingston, D.P.
Further Considerations on the Location of Bethel at el-Bireh.
Palestine Exploration Quarterly 126, 1994,
pp.154-159.

Thomson, W.M.
The Land and the Book.
Harper and Brothers, New York, 1882

Bestillingskupon

Undertegnede ønsker...

- at blive medlem af SBA i 1998, og modtage TEL i 1998. Pris 125 kr.
 at arrangere et foredrag med repræsentant fra SBA i mit lokalområde.

Navn: _____ Alder: _____ Tlf.: _____
Adresse: _____
Postnr.: _____ By: _____

Kulturelt streftogt af høj kvalitet

Titlen på dette kulturhistoriske mesterværk angiver indholdets omfang. Charles Freeman, forfatteren, har magtet det næsten umulige - i et bind at give en grundig introduktion til tre af de væsentligste antikke kulturer omkring Middelhavet.

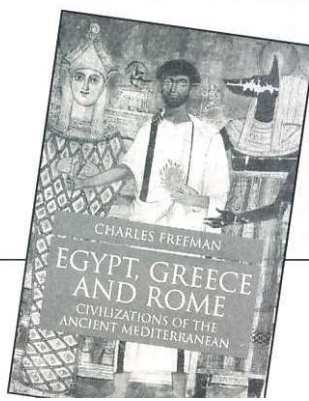
Med udgangspunkt i den tidligste egyptiske civilisation ca. 3200 f.Kr. skildres kunst, arkitektur, filosofi, litteratur og religiøse traditioner helt frem til ca. 600 e.Kr. Tidsmæssigt rummer bogen altså også Romerrigets fald og grundlæggelsen af det byzantiske kejserdømme.

C. Freemann har formået at skabe en lang række forbindelsesled mellem de store mellemøstlige kulturer. Dermed formår han også at give en social, politisk, religiøs og økonomisk baggrund for mange af de store begivenheder i historiens gang. Samtidig indeholder bogen adskillige skitser og 2 større afsnit med 40 relevante billeder. Der er en oversigtstidstavle inddelt efter hver kulturs periode.

Det eneste minus, der efter min vurdering er i denne bog, er Freemans traditionshistoriske tilgang til alle former for bibelsk materiale. På det punkt er han mere afhængig af bestemte teologiske forudsatte fortolkninger - end selve den bibelske tekst. Når han behandler alle mulige andre skriftlige kilder (f.eks. fra Grækenland) går han markant anderledes til værks - på trods af, at deres traditionshistorie er mindst lige så usikker som de bibelske kilder. Det havde klædt et ellers flot produkt, hvis der havde været udvist en gennengående konsekvens.

kws

Egypt, Greece and Rome
Charles Freemann
Oxford University Press, England

En ny kirke - en ny verden

Paulus, den første hedningemissionær, rejste frem og tilbage i Lilleasien og grundlagde menigheder - kirker. På den måde blev det kristne budskab kendt og elsket i en helt ny verden. For mange nutidige danskere vil det også være som at åbne en ny verden, hvis de læser "I Apostlens fodspor" af F. F. Bruce.

F. F. Bruce tager os med på rejse til byer og steder, der på Paulus' tid var af største vigtighed, f.eks. den datidige storby Antiokia, men som i dag tildels har mistet deres betydning. De får atter nyt liv, så de har en fornyet betydning, næste gang de dukker op i bibelteksterne - for nu er der sat billeder og beretninger ind på nethinden. F. F. Bruces gode samarbejde med fotografen M. S. Thompson gør det til en fascinerende billedrejse.

Samtidig er bogen fyldt med god og sober forklaring af de arkæologiske elementer, som kan relateres til Paulus' rejsevirkomhed - imens forfatteren med forbehold gengiver enkelte kirkelige traditioner, der ikke findes nogen form for sikker belæg for. På den måde bliver apostlen Paulus og den første kirkes ydre rammer aktualiseret på en måde, så det bliver levende og vedkommende.

kws

I Apostlens fodspor
F. F. Bruce
Lohses Forlag, Fredericia.

